

ตำแหน่งกรรมการ เกือบหลุด

เคยไปเยี่ยมบริษัทจดทะเบียนแห่งหนึ่ง ก่อนไปได้ศึกษาข้อมูลของบริษัทนี้ รู้ลึกเปลาะโอทีที่เห็นผลการลงมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นในวาระแต่งตั้งกรรมการบอบ การประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นล่าสุด มีผู้ถือหุ้นใหญ่ลงทันทือหุ้นรวมกัน สู้กับเบอร์เซนต์ ทั้งลงทันทือหุ้นเป็นกรรมการที่ครบวาระและได้รับการเสนอ ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาแต่งตั้งให้เป็นกรรมการอีกวาระหนึ่ง

ปรากฏว่าผลการลงมติทั้งสองท่านได้รับ คะแนนเสียงเกินกว่า 50% เล็กน้อยซึ่งผิด ปกติมาก เพราะผลการลงมติในวาระนี้ของ บริษัทจดทะเบียนอื่นๆ ในตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ผ่านมาจะมีเสียงของผู้ถือหุ้นที่ลงมติไม่ เห็นด้วยน้อยมาก 2-3 เปอร์เซ็นต์ ก็นับว่า มากแล้ว

จากการสอบถามกรรมการท่านหนึ่งของ บริษัทนี้ได้ความว่า นักกฎหมายที่บริษัท ว่าจ้างให้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและเป็น เลขาธิการบันทึกรายงานการประชุมแนะนำ

ให้ทั้งสองท่านนี้ไม่ออกเสียง เพราะเป็นผู้ เกี่ยวโยงและมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ตามหลักปฏิบัติที่ดีจึงไม่ควรออกเสียงเลือก ตัวเอง ผลการลงมติจึงปรากฏตามที่กล่าว ถึงข้างต้น

การประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นของ บริษัทจดทะเบียนอีกแห่งหนึ่งที่ผ่านมาไม่ ก็เดือนก่อน มีผู้ถือหุ้นท่านหนึ่งเสนอในที่ ประชุมว่าผู้ถือหุ้นใหญ่ที่ครบวาระการดำรง ตำแหน่งกรรมการและได้รับการเสนอชื่อให้ พิจารณาแต่งตั้งใหม่ไม่ควรออกเสียงเพราะ มีความขัดแย้ง โชคดีที่เลขานุการบริษัทของ บริษัทแห่งนี้สอบถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ด้านบรรษัทภิบาลของตลาดหลักทรัพย์ฯ และได้รับคำตอบว่าสามารถออกเสียงได้ เพราะมีสิทธิ์ตามกฎหมายและเป็นการเลือก

ตัวแทนของผู้ถือหุ้นโดยรวม ผลการลงมติจึง ผ่านการเห็นชอบเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์

ถ้ามองในด้านดีถือว่ากรณีข้างต้นสะท้อน ให้เห็นว่า ผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับหลัก การบรรษัทภิบาลมากขึ้น เพียงแต่เข้าใจหลัก ปฏิบัติผิดไป

เรื่องนี้คณะอนุกรรมการ ศูนย์พัฒนาการ กำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนของ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเคยพิจารณา ประเด็นนี้โดยถามความเห็นนักกฎหมายด้วย เห็นว่าผู้ถือหุ้นใหญ่สามารถออกเสียงได้ มีสิทธิ์ตามกฎหมาย ถือว่าเป็นการเลือก ตัวแทนให้กับผู้ถือหุ้นทั้งหมด

ผู้ได้รับการเสนอชื่ออาจเป็นตัวแทนของ กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เมื่อได้รับเลือกและแต่งตั้ง เป็นกรรมการแล้ว ถือว่าเป็นตัวแทนที่ต้อง ทำหน้าที่แทนผู้ถือหุ้นทั้งหมด ทำหน้าที่เพื่อ ประโยชน์ของบริษัทซึ่งมีผู้ถือหุ้นทั้งหมดเป็น เจ้าของ ไม่ใช่แต่งตั้งมาให้ทำประโยชน์ให้ใคร คนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ กรรมการคนใดคนหนึ่งก็ไม่มีอำนาจตัดสินใจ ดำเนินการใดๆ ต้องกระทำเป็นคณะ ยกเว้น คณะกรรมการเห็นว่ามีความเหมาะสมและ จำเป็น อาจถ่ายเทอำนาจที่ผู้ถือหุ้นมอบ ให้ บางเรื่องไปให้แก่กรรมการคนใดคนหนึ่งหรือ กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ได้

การใช้หลักการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ เรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์จึงต้อง พิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบ

กฎเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับรายการเกี่ยวโยง ซึ่งอาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่ตลาดหลักทรัพย์ ออกมาบังคับใช้จึงไม่ได้ครอบคลุมประเด็นนี้

สิ่งที่อยากจะทำความเข้าใจเพิ่มเติมคือเรื่องของวิธีการเลือกกรรมการ อยากเรียนว่าการเลือกกรรมการบริษัทโดยวิธีการลงคะแนนเสียง เป็นวิธีที่กำหนดขึ้นเพื่อเลือกตัวแทนผู้ถือหุ้นทั้งหมด โดยทั่วไปทุกๆ หุ้นที่ถือมีสิทธิ์มีเสียงเท่ากันคือ ถือ 1 หุ้นมีสิทธิ์ 1 เสียง ถือ 1,000 หุ้น ออกเสียงโดยมีผู้ถือหุ้นคนเดียวก็จริงแต่ถือว่ามี 1,000 เสียง ถือหุ้นยิ่งใหญ่อเสียงย่อมยิ่งมาก

ถ้าเปรียบเทียบกับธรรมาภิบาลบ้านเมืองก็เหมือนการเลือกผู้แทนราษฎร ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ ประชาชน 1 คนมีสิทธิ์ 1 เสียง การเลือกตั้งเป็นวิธีการหาผู้แทนของประชาชนทั้งประเทศ เลือกมาให้บริหารพัฒนาประเทศ คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนทั้งหมด ปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวมไม่ใช่เพื่อส่วนตัว ไม่ใช่ได้รับเลือกแล้วถือว่าทำอะไรก็ได้ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรม มีประสิทธิภาพ

แต่ที่เห็นไม่เป็นเช่นนั้นทีเดียว บางคนได้รับเลือกเป็นผู้แทนแล้วนิสัยที่แท้จริงเริ่มออกฤทธิ์ หน้าที่หนักขึ้น ทำอะไรคำนึงแต่ผลประโยชน์ของตนเองและพี่น้องผองเพื่อน พุดอะไรเอาสี่ข้างเข้าตุตตลอดเหมือนคนเป็นโรคคันสี่ข้าง ได้ยินหลายคนเปรียบผู้แทนพวกนี้เหมือนตัวตลกชอบเล่นจำอวดในสภา

โดยเปรียบเทียบแล้วสภาผู้แทนราษฎรก็คล้ายคณะกรรมการบริษัท มีหน้าที่แต่งตั้งผู้บริหารสูงสุดมาบริหารประเทศคือ นายกรัฐมนตรี ตั้งได้แล้วก็มีหน้าที่กำกับดูแล การเลือกตั้งเป็นเพียงกระบวนการหนึ่งในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ระบอบคอมมิวนิสต์ก็มีการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่ง เพราะฉะนั้นการเลือกตั้งโดยตัวเองไม่ใช่ประชาธิปไตย

ผมจำได้ว่าหลังจากรู้ผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐฯ ท่านประธานาธิบดีโอบามาออกมาขอบคุณประชาชนที่เลือกท่านและตอกย้ำว่าผู้ไม่ได้เลือกท่าน ท่านก็ต้องมีหน้าที่ดูแล ในฐานะประธานาธิบดีท่านมีหน้าที่ทำเพื่อประชาชนทั้งประเทศ ไม่ใช่ทำเพื่อประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

อีกประเด็นที่อยากจะทำความเข้าใจตามความเห็นของผมเองคือ ผู้ถือหุ้นใหญ่ที่ลงทุนทำธุรกิจเอง ทุกคนหวังผลตอบแทนจากการลงทุน เพราะฉะนั้นต้องบริหารธุรกิจให้มีกำไร มีความมั่นคง ผู้ถือหุ้นเหล่านี้เกือบทั้งหมดหรือทั้งหมดล้วนมีความรู้ มีประสบการณ์ธุรกิจที่ตนจะทำได้ เห็นโอกาสและมีความมั่นใจ จึงได้ลงทุน หากไม่มีสิทธิ์ออกเสียงลงคะแนน เกิดกรรมการเป็นคนนอกที่อาจมีหุ้นน้อยมากกำกับดูแล และหรือเป็นผู้บริหารเสียเอง คงนึกภาพออกนะครับใครอยากจะลงทุน

ดังนั้น การนำเอาหลักการสุจริต ไปรังไร มีความเป็นอิสระมาประยุกต์ใช้ ต้องเข้าใจ

โจทย์ให้ดีกว่าก่อนว่าสิ่งที่นำมาใช้ตอบโจทย์หรือไม่ กฎหมาย กฎเกณฑ์และหลักปฏิบัติต่างๆ ต้องเอื้อให้ธุรกิจเกิดและเติบโตได้ ไม่ใช่หลบหลูหลบตาต้นนิษฐานแต่ภาพลบแล้วออกกฎเกณฑ์และหลักปฏิบัติจนทำธุรกิจไม่ได้ ระบบเศรษฐกิจของประเทศก็คงเติบโตไม่ได้ แข่งขันกับชาวบ้านไม่ได้

ถ้าเป็นบริษัทจำกัด ผู้ถือหุ้นทั้งหมดเป็นคนในครอบครัว เงินลงทุนทำธุรกิจเหมือนกระเป๋าเดียวกัน จะแต่งตั้งกรรมการอย่างไร ไม่มีคนนอกมาสนใจ เพราะหากธุรกิจล้มเหลว ไม่มีคนนอกไหนเดือดร้อน แต่ถ้าเป็นบริษัทมหาชนไปเอาเงินออมชาวบ้านมาร่วมลงทุนด้วย หากบริษัทล้มเหลว ชาวบ้านก็เดือดร้อนความน่าเชื่อถือการร่วมลงทุนหายไป ธุรกิจดีๆ อยากหาทุนเพิ่มจากประชาชนคงยาก ดังนั้นแม้กฎหมายเอื้อให้มีสิทธิ์มีเสียงเลือกตัวแทนมาเป็นกรรมการ ก็ต้องมีกฎเกณฑ์เพิ่มเติมเพื่อปกป้องผู้ลงทุนและรักษาระบบที่พอเหมาะพอสม

สาธยายมายาวแต่อยากขมวดแต่เพียงว่า การเลือกตั้งกรรมการเป็นวิธีเลือกตั้งตัวแทนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด ได้เป็นกรรมการแล้วต้องทำหน้าที่เพื่อประโยชน์บริษัทและผู้ถือหุ้นทั้งหมด การนำหลักปฏิบัติตามหลักการธรรมาภิบาลต้องนำมาใช้ให้ถูกที่ถูกทาง มิฉะนั้นแทนที่จะได้ประโยชน์กลับจะส่งผลเสียมากกว่า M&W